పిడికెడు ఆకాశం

– గొల్లపూడి మారుతీరావు

(క్రిందటి సంచికనుంచి కొనసాగింపు)

20

ఏమో నాగరాజు చెప్పింది నిజమేనేమో. ఎవరో మనస్సులో అనుమానం మొక్క నాటితే దాన్ని పెంచవలసిన అవసరమేముంది? అయినా నాగరాజుని కూడా అనుమానిస్తే తనెవరిని నమ్ముకొన్నట్టు? అందువల్ల అతన్ని శంకించడానికి భయపడింది సీత.

అడగడానికి అనువుగా ఉండే సమయాల్లో సీత అడిగేది "ఆ విషయం ఆలోచించారా?" అని.

"ఏ విషయం?" అని అతను అడిగితే "మన పెళ్ళి విషయం" అందామనుకునేది. కాని అతను అనలేదు. 'ఆలోచిస్తున్నాను' అనేవాడు. పదే పదే అదే ప్రశ్న వెయ్యడం వల్ల ఒకటి రెండుసార్లు విసుక్కున్నాడు కూడాను. నలుగురూ తమపై ప్రకటించే అవిశ్వాసాన్ని నవ్వుతూ అతనికి చెప్పుకునేది సీత. అందువల్ల అతనిలో ఇటువంటి ఆలోచనలు లేకపోయినా వాటికి చోటవుతుందని ఆమె ఊహించలేదు. అది వినడానికి అతనికి మనస్కరించడం లేదని కూడా ఆమె ఊహించలేదు. కారణం తెలీదు కాని కొన్నాళ్ళనుంచి నాగరాజు ఇనిస్టిట్యూట్‌కి రావడం తగ్గించేశాడు. ఎప్పుడూ లేనిది ఆఫీసుకి ఫోన్లు చేస్తే నౌకర్లు అతను బిజీగా ఉంటున్నాడని చెప్పేవారు. బంగళాకి అతను చాలా ఆలస్యంగా వస్తున్నాడు. అయితే ఇవన్నీ అతను ప్రయత్నపూర్వకంగా చేస్తున్నాడనీ అనుకోవడానికి వీలులేదు. కాని నిజంగా అతనికి తీరుబాటు ఉండి ఉండదు. ఉంటే నాగరాజు కనిపించేవాడు.

"నాగరాజు కనిపించడం లేదేం?" ఒకరోజు గోవిందరావు అడిగాడు.

నాగరాజు ఎందుకు వస్తున్నాడో ఎప్పుడూ ప్రశ్నించని వాడు "రాలేదేం?" అని అడిగేసరికి ఆశ్చర్యపోయింది సీత.

"ఆఫీసు పని ఎక్కువగా ఉంది నాన్నా అందుకు రావడంలేదు" ఆ మాటలు అతను నమ్ముతాడని విశ్వసించింది కాని, ఆ మాటల్లో తనకే అర్థంకాని సంశయం గోవిందరావుకి అర్థమైంది. అయినా అతనింకేం మాట్లాడలేదు.

ఒకరోజు నాగరాజు దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం పట్టుకుని ఒకాయన వచ్చాడు. దళసరి అద్దాల కళ్ళజోడు, పైజమా, షర్టు, దానిమీద కోటు వేసుకున్నాడు. జుత్తు చాలామట్టుకు ఊడిపోయింది కానీ, ఉన్నదాన్ని పైకి దువ్వాడు. మాట్లాడుతున్నప్పుడు ఆలోచిస్తున్నట్టు, ఆలోచిస్తున్నప్పుడు మాట్లాడడానికి ప్రయత్నిస్తున్నట్లు మొహం పెడతాడు. పేరు కోటేశ్వరరావు. నాగరాజు పంపారనగానే సంతోషపడింది.

"ఇన్నాళ్ళూ కనిపించడంలేదేం ఆయన?"

"రామచంద్రపురంలో తరచు పని వస్తోంది. అక్కడ గెస్టుహౌస్‌లో ఉంటున్నారు" అన్నాడు.

సీత నివ్వెరపోయింది.

"ఇక్కడికి రావడంలేదా?"

"ఎప్పుడైనా వస్తే వస్తారు, వచ్చినా వెంటనే పని చూసుకు వెళ్ళిపోతున్నారు."

ఆమె ఆలోచిస్తుండగా నాగరాజు ఉత్తరం ఆమెకిచ్చాడు.

"ఇతను కోటేశ్వరరావు నీకు ఒంటరిగా ఇనిస్టిట్యూట్ చూసుకోవడం కష్టమవుతుందని పంపిస్తున్నాను. ఇతను అన్ని విషయాలూ మేనేజ్ చేస్తాడు. అన్నిటికీ అతణ్ణి నమ్మవచ్చు" ఇదీ ఉత్తరంలోని విశేషం.

సీతకి ఆశ్చర్యం కలగలేదు. తనని సంప్రదించకుండా నాగరాజు చేసే చాలా పనుల్లో ఇది ఒకటి. కానయితే ఈ విషయంలో ఎందుకో మనస్సు జివ్వుమంది. అతనికి సంబంధించిన హక్కులన్నీ క్రమంగా తన నుంచి హస్తగతం చేసుకుంటున్నట్టు అనిపించింది. కానీ చేసేదేమీలేదు. మర్నాటి నుంచి ఠంచన్‌గా కోటేశ్వరరావు ఇనిస్టిట్యూట్‌కి వస్తున్నాడు. ఇప్పుడు సీత వీలయినప్పుడు వెళుతుంది. లేనప్పుడు మానేస్తోంది.

ఎందుకు మానేస్తోందో గోవిందరావుకీ, వర్ధనమ్మకీ చూచాయగా అర్థమవుతోంది. కానీ వాళ్ళేం మాట్లాడలేదు. కారణం ఏం మాట్లాడాలో తెలియకపోవడమే.

ఒకరోజు ఉదయమే సీత ఇంటిముందు కారాగితే సీతతో పాటు ఇంట్లో అంతా అబ్బురపడ్డారు. 'సీతా' అని పిలుచుకుంటూ లోపలికి వచ్చాడు నాగరాజు. అందరినీ కుశల ప్రశ్నలు వేసి వాకిట్లో కూర్చుని వర్ధనమ్మ ఇచ్చిన కాఫీ తాగాడు.

"ఇంతకాలం ఏం చేస్తున్నారు?" అంది సీత, ఎవరూ దగ్గర్లో లేనప్పుడు.

మంచి హుషారుగా ఉన్నాడు నాగరాజు. "అదేం ప్రశ్న? ఇప్పుడేం చేస్తారని అడక్క" అన్నాడు ఆమె తెల్లబోతే నవ్వి "ఆడవాళ్ళు గతాన్ని గురించి ఫెయిలవుతూంటారు. అందువల్ల మనిద్దరం కలసి వర్తమానాన్ని గురించి ఆలోచించాలని వచ్చాను" అన్నాడు.

ఏదో చెప్పాలని వచ్చినట్టు గుర్తుపట్టింది సీత.

"ఏమిటి సంగతి?" అంది.

"నాతో వస్తావా? ఓ గంటసేపు పని ఉంది" అన్నాడు.

చీర మార్చుకుని క్షణంలో తయారైంది.

"నువ్వు నాతో మాట్లాడాలనుకున్న విషయాన్ని గురించి ఆలోచించాను" అన్నాడు కారులో.

తుళ్ళిపడింది సీత. విషయమేమైనా అర్థమవుతుందేమోనని అతని ముఖం చూసింది. కాని అతని ముఖం గంభీరంగా ఉంది.

"అయితే ఈ ఆలోచనకేనా ఏమిటి ఇన్నాళ్ళూ నన్ను తప్పించుకు తిరిగారు?" అంది నవ్వుతూ.

"అవును" అని జవాబు వచ్చేసరికి ఆశ్చర్యపోయింది.

"ఏమాలోచించారు?" అంది చాలాసేపటికి.

"అదంత సులువుకాదు చెప్పడం. మనమిప్పుడు ఒకచోటికి వెళ్ళబోతున్నాం. అక్కడ నీ పేరు జానకి. జ్ఞాపకం ఉంచుకో" అన్నాడు.

"అదేమిటి?"

"అదేమిటో తర్వాత చెబుతాను. ఇది మాత్రం మరచిపోకు. వస్తూ దారిలో నేనాలోచించిన విషయం చెప్తాను" అన్నాడు.

ఇదంతా చూడగానే తను ఊహించినంత చల్లటి నిర్ణయానికి నాగరాజు రాలేదేమోనని భయం కలిగింది సీతకి. తనకి తెలియకుండానే కాళ్ళు వణికాయి.

కొంతసేపటికి అన్నాడు "మొన్ననే ఇంటికి వెళ్ళి వచ్చాను."

సీత మాట్లాడలేదు.

"నాన్నగారికి అన్ని విషయాలూ చెప్పాను."

"ఏమన్నారు?"

"ఏమీ అనలేదు. ఊరుకున్నారు. అమ్మకి కూడా ఏం చెప్పారో మరి ఆవిడా మాట్లాడలేదు. నేను బయలుదేరి వచ్చేస్తుంటే 'నీకు ఉత్తరం రాస్తాను' అన్నారు."

"వ్రాశారా?"

"నిన్ననే ఉత్తరం వచ్చింది. మూడే వాక్యాలున్నాయి అందులో. వేమూరి రంగధామారావుగారిని కలుసుకో. ఆ అమ్మాయిని కూడా తీసుకువెళ్ళు. కానీ ఆ అమ్మాయి ఎవరో తెలియనివ్వకు."

తెల్లబోయింది సీత. "అంటే ఏమిటి అర్థం? మీ నాన్నగారు ఒప్పుకున్నట్టా?"

"ఏమిటో నాకూ అర్థంకాలేదు. పెద్ద దెబ్బలాట జరుగుతుందేమోనని భయపడ్డాను. కానీ ఇంత సుళువుగా తేల్చేశారు నాన్నగారు. ఆయన మామూలుగా నోరు పారేసుకోరు. ఉద్రేకపడరు. ఆ అలవాటు నామీదా పెట్టారు."

కారు ఊరు దాటి అయిదుమైళ్ళు నడిచింది. ప్రకృతి ఆడంబరమైన జీవితాన్ని సన్యాసాన్ని స్వీకరించినట్టు నిర్లిప్తంగా ఉంది. రెండువైపులా చెట్లూ గుట్టలూ మిగిలాయి. అయిదో మైలు దాటాక పక్కకి తిరిగింది కారు.

"మీకు రంగధామారావుగారు తెలుసా?"

"ఒక్కసారి నాన్నగారితో వచ్చాను. చాలా సంవత్సరాల క్రిందటి మాట. అప్పుడు నేను చాలా చిన్నవాణ్ణి."

మెల్లగా మనుషుల అలికిడి తెలిసింది. దూరాన చిన్నపల్లె కనిపించింది. అక్కడికి కారు రావడం ఆశ్చర్యం లేనట్టుంది. పిల్లలు కూడా సునాయాసంగా తప్పుకుంటున్నారు. ద్రాక్షతోటల పందిళ్ళు తెలుస్తున్నాయి. హఠాత్తుగా కారు ఆపి, ఒక గేట్లోకి మళ్ళించాడు. రెండు ప్రక్కలా ద్రాక్ష వేశారు. దూరాన పొడుగాటి రైలుపెట్టెలాంటి ఇల్లు కనిపించింది. మీదన గడ్డి చాలా అందంగా పరిచారు. దానిమీద ఆకుపచ్చ రంగు వేశారు. ఏదో అందమైన పనితనంలాగా దూరం నుంచి కనిపిస్తోంది.

దూరం నుంచి ఆ ఇంటి మీద సదభిప్రాయం కలగలేదు కాని - దగ్గరకి వచ్చేకొద్దీ తన ఉద్దేశం మార్చుకుంది సీత. పక్కన చాలా ఖరీదైన కారు, ఒక ట్రాక్టరూ, కొత్త జీపూ ఓ పెద్ద పందిరి కింద ఉన్నాయి. పదిమంది పనిమనుషులు ఏవో ఎరువులు కలుపుతున్నారు. ట్రాక్టరు పాడైందని ఇద్దరు బాగుచేస్తున్నారు. చాలా అందమైన కర్టెన్లు వేశారు తలుపులకి. లోపల రేడియోగ్రాం పాటలు పాడుతోంది. శరీరంతో పాటు తలని మోయలేనంతగా నేలను కరుచుకున్నట్టు రెండు కుక్కలు నేలని వాసన చూసుకుంటూ పరిగెత్తుకు వచ్చాయి నాగరాజు కారు ఆపగానే. అతను అక్కడ పాత పరిచయస్తుడిలాగా ఉన్నాడు. అందుకని కుక్కలు అరవడం మరచి ఊపిరి తొందరగా వొదుల్తూ, అతని చుట్టూ తిరుగుతున్నాయి.

సీతకి వాటి భాష అర్థమై ఉంటే అతను తరచు వస్తున్నాడని పోలిక పట్టేది.

ట్రాక్టరు మీద పాగా కట్టుకున్న మనిషి నమస్కారం చేశాడు.

"ఏరా సింగులూ! బాగున్నావా?"

"చిత్తం దొరా" అన్నాడు.

"ఈ ట్రాక్టరు గేరు తిరగడంలేదు దొరా. అయ్యగారు పుస్తకంలో చూసి రావడానికి వెళ్ళారు" అన్నాడు.

అదికూడా నాగరాజుకి పరిచయంలాగా ఉంది. లోపలికి నడవబోయినవాడల్లా ట్రాక్టరు మీదకి ఎక్కాడు.

కుక్కలు సీతని పరీక్షిస్తున్నాయి. పెద్దబాంబుని పేల్చడానికి ముందు ఏర్పడిన నిశ్శబ్దంలాగా ఉంది సీతకి ఈ పరిస్థితి.

లోపల్నుంచి సన్నటి గొంతు "సుశీ, లక్ష్మీ" అని పిలిచింది. అవి వాటి పేర్లులాగా ఉంది. ఆప్యాయంగా మూలుగుతూ లోపలికి దారితోశాయి.

ట్రాక్టరు కదిలింది.

అరవైయేళ్ళ ముసలాయన పుస్తకం పట్టుకు బయటికి వచ్చేసరికి ట్రాక్టరు నడుస్తూ ఉండడం చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు.

"ఇప్పుడు తెలిసింది" అనబోయి, ఆగి ట్రాక్టరు మీదవున్న నాగరాజుని చూసి "నువ్వటోయ్ రాజా - రా, రా" అని నవ్వుతూ పలకరించాడు.

ఎర్రటి పట్టు పంచె కట్టుకుని ఉన్నాడు. పైన జరీ ఉత్తరీయం. చొక్కాలేదు. గంధపు బొట్టు మధ్య ఎర్రటి కుంకుమ మెరుస్తోంది. పూర్తిగా బట్టతల, ముఖంలోకల్లా కళ్ళు పెద్దవి. గొంతూ పెద్దదేనని మాట్లాడినప్పుడు గ్రహించింది సీత. వెనక్కి తిరగబోయి కారు దగ్గర ఉన్న సీతను చూసి అనుమానంగా ఆగారు ఆయన. చక్కగా, తీరుగా లేచిన వరి చేను మధ్య కలుపు మొక్కను చూసినప్పటి విసుగు అతని ముఖంలో చూసింది. అది దాచుకోవడానికి కూడా అట్టే ప్రయత్నించలేదు ఆయన.

"ఈవిడెవరు?" అని సూటిగా అడిగాడు. అప్పుడే ట్రాక్టరు దిగిన నాగరాజుని అంత తీక్షణతని అతడు ఊహించనట్టు ఒక్క క్షణం తడబడ్డాడు.

"మిస్ జానకి అని కొత్తగా మా ఆఫీసులో చేరిన స్టెనోగ్రాఫర్. నా పి.ఏ" అన్నాడు.

సీత నమస్కారం చేసింది. పి.ఏ అంటే నాగరాజు కంటే ఒకస్థాయి తక్కువని గ్రహించినట్టున్నారు ఆయన. 'ఊఁ' అని తలూపారు. కాని చెయ్యెత్తి నమస్కారం చెయ్యలేదు.

"కాబోయే మామగారింటికి పి.ఏతో వచ్చావు. ఇది అఫీషియల్ ట్రిప్పేమిటి?" నవ్వారు రంగధామరావుగారు. "అయినా పి.ఏ.లకు ఎక్కువ చనువు ఇవ్వకూడదోయ్. కొన్నాళ్ళయాక ఆఫీసులో వ్యాపార విషయాలు మరిచిపోయి మనస్సులో దుకాణం పెడతారు" ఆ అమ్మాయి వింటుందన్న జంకు కూడా లేకుండా సూటిగానే అన్నారు. ప్రతిమాటకూ దేశాన్ని గురించో, సంఘాన్ని గురించో జీవితాన్ని గురించో జనరలైజు చెయ్యడం అతనికి అలవాటు. డాక్టరుగా రైల్వేలో చాలాకాలం పనిచేసి నచ్చక (అతనికి కాదు, రైల్వే వాళ్ళకి) రాజీనామా చేసి వచ్చేశారు. నచ్చడం అంటూ ఎలాంటిదో తెలీదు. కనుక ఈ పల్లెటూరి వాళ్ళు అతనితో సరిపెట్టుకుంటున్నారు. అతని మాటలన్నీ ఓపిగ్గా విన్నవాళ్ళకి అతను మంచి డాక్టరు. కాని వినాలని తెలిసిన వాళ్ళు చాలా తక్కువ.

ఇల్లు లోపల మరీ అద్భుతంగా ఉంది. ఐశ్వర్యానికి నిరాడంబరత అనే తొడుగు వేసినట్టుంది. అందమైన పాలరాతి విగ్రహాలు టేబుల్ మీద ఉన్నాయి. గాజు అద్దాల బీరువాలు మొదటి గదిలో వేశారు. ముందుకు కనిపించే గదులు కాక మరి మూడు గదులు వెనకన ఉన్నట్టున్నాయి. ప్రతి గదిలోంచి స్వేచ్ఛగా పనిమనుషులు తప్ప ఆ ఇంట్లో ఎవ్వరూ కనిపించలేదు. ఇందాక వినిపించిన సన్నటి గొంతు ఎవరిదా అని అనుకుంటూ లోపలికి వచ్చింది సీత. కావాలని ముందు గదిలోకి బయటి గాలి రాకుండా చేశారు. గోడలకి నిలువుగా క్రీమ్ కలర్ కర్టెన్లు వేసి, అంత చిన్న గదికి మూడు ట్యూబ్‌లైట్లు నిలువుగా అమర్చారు. ఆ వెలుగుకి కళ్ళముందు ఏదో పల్చటి కల జారినట్టూ అనిపించింది. లోపలికి వస్తే తన గొంతు తనకే వినిపించేంత నిశ్శబ్దంగా ఉంది. కింద పువ్వులు జల్లినట్లు రంగురంగుల ఊలు తివాసీ పరిచివుంది. ఈ అభిరుచికీ, ఆయనకీ పొంతన కనిపించదు. అతనిలో కనిపించే నిరాడంబరత కూడా ఒక తొడుగు వంటిదేనా అని అనుమానం కలిగితే అందులో ఆక్షేపణ లేదు.

"ఏమిటోయ్ నువ్వు చాలా పెద్దవాడివయిపోయావట?" చిన్నప్పట్నుంచీ తన ముందే ఆడుకుంటూ పెరిగిన పసివాడిని హెచ్చరిస్తున్న ధోరణిలో అడిగారు రంగధామరావుగారు.

విచిత్రం నాగరాజు కూడా అలాగే వినయం, సిగ్గూ నటిస్తున్నాడు. ఇద్దరు ధనవంతుల మధ్య బాంధవ్యంలో ఇంత కృత్రిమత్వం ఉంటుందేమో అనిపించింది సీతకి. దంతపు సింహం తలలు చెక్కిన కుర్చీ మీద దూరంగా కూర్చుంది.

"మీ నాన్న ఏడుస్తూ పదిపేజీల ఉత్తరం రాశాడోయ్. నువ్వెవరో అమ్మాయిని ప్రేమించావట. పెళ్ళి చేసుకుంటానన్నావట. ప్రేమ, పెళ్ళి ఒకచోట ఉంటాయని ఎలా అనుకున్నావోయ్. ఫారెన్ వెళ్ళివచ్చిన వీరుడివి" అన్నాడు నేరస్తుడిని ప్రశ్నిస్తున్న న్యాయాధిపతిలాగ.

సీత కంఠంలో ఒక్కసారి జీర కదిలింది. నాగరాజు కూడా తుళ్ళిపడ్డాడని గ్రహించింది.

"ఏం చెయ్యమంటావని మీ నాన్న వ్రాశాడు. నువ్వేం చెయ్యకు. మీ వాడిని నా దగ్గరకి పంపించు. నేను మాట్లాడతాను అన్నాను. నువ్వొచ్చావు అయామ్ గ్లాడ్ చూడు, ప్రేమిస్తే ప్రేమించావు కాని ఇక మానేయ్" అన్నాడు. కుళ్ళిపోయిన ఆపిల్ పండుని విసిరి వేయమన్నట్టు.

నాగరాజు మాట్లాడలేదు. ఇట్లాంటి సంభాషణ జరుగుతుందని అతను ఊహించి ఉండడు. "అంత సుళువా అండీ మానేయడం?"

"సుళువేమిటోయ్, ఒక కారు కొన్నావు. మంచి కారు కాదని తరువాత ఎక్స్‌పర్ట్ చెప్పాడు. అదే పట్టుకు వేలాడతావా? వెంటనే మార్చేయవ్. అలాగే ఇదీనూ" తన ఉదాహరణకి తనే మురిసిపోతూ పగలబడి నవ్వాడు.

సీతకి కళ్ళనీళ్ళ పర్యంతం అయింది.

"అలా వీల్లేదండి" అన్నాడు నాగరాజు.

తెల్లబోయి చూశాడు రంగధామారావుగారు. హఠాత్తుగా ముందుగు వంగి "ఏం? ముందుగా కమిట్ అయిపోయావేమిటి?"

నాగరాజు ఆశ్చర్యంతో తలెత్తితే "ఐ మీన్ బాడిలీ" అన్నాడు.

నాగరాజు మాట్లాడలేదు.

"మరేం పరవాలేదు. మరీ అవసరమైతే లోపాయికారిగా కాంపన్సేషన్ ఇచ్చేద్దాం. చచ్చి తలక్రిందులయినా మన ఆర్య మతాన్ని నిలబెట్టాలోయ్. ఈ సోఫిస్టికేషన్ మన జీవితాన్ని ఎంత పాడు చేస్తుందో నీకర్థం కావడంలేదు. ఏనాటికైనా మన మతం, మన పూర్వులు చెప్పిన నైతిక సూత్రాలే మనకి శ్రీరామరక్ష."

డాక్టరుగారు కెనడా, ఇంగ్లాండు, ఇంకా చాలా దేశాలు తిరిగారు. అక్కడివాళ్ళంతా స్వదేశాన్ని, స్వమతాన్ని ప్రేమించడం చూశారు. ఆ ప్రేమ చాలా అందంగా, ఆకర్షణీయంగా కనిపించింది. అక్కణ్ణుంచి దేశానికి తిరిగి వచ్చాక తనూ అంతం గురించి మాట్లాడడం ప్రారంభించారు. అప్పట్లో ఆయనకి, భగవద్గీతలో ఎన్ని అధ్యాయాలు ఉన్నాయో, దాన్ని అర్జునుడు చెప్పాడో, కృష్ణుడు చెప్పాడో తెలీదు. ఆ తర్వాత తర్వాత త్వరగా కొన్ని విషయాలు తెలుసుకున్నారు. భారతం ఒక శాస్త్రులుగారిని పెట్టుకుని చదివించుకున్నారు. అక్కడికీ ఆయనకి చాలా అర్థం కాలేదు. అయినా విదేశాల్లో తిరిగి వచ్చిన ఆయన స్వమతాభిమానం ఇంటలెక్చువల్స్‌లో చాలా రాణింపునకు వచ్చింది.

క్రమేణా కొంతవరకు నిజంగానే ఆయనకు అభిమానం కలిగింది. రుద్రాక్షలు అవసరమని ఒక మిత్రుడు ఢిల్లీ వెళ్తున్నప్పుడు, బదరీనుంచి ఖరీదైన వాటిని ప్లేన్‌లో తెప్పించారు. నిరాడంబర జీవితాన్ని అభిలషించే ఇక్కడికి వచ్చి ప్రశాంతమైన జీవనం గడుపుతున్నారు. ఆయన అనేది ఒక్కటే. మానవుడు కనీసమైన కోర్కెలు తప్ప ఎక్కువ కోరకూడదు. అలా కోరితే తోడి మానవుని దోచుకున్నట్టే లెక్క. ఆయన కనీసపు కోర్కెలు ఉదయమే తేనె, జామ్ వేసిన రొట్టె స్లైయిస్‌లు, రెండు గ్లాసుల పాలు, రెండు కూరలు, పులుసు, చారూ, స్వీటుతో భోజనం. మధ్యాహ్నం ఆపిల్ జ్యూస్, రాత్రి నాలుగు చపాతీలు, బంగాళాదుంప కూర, ఒక డన్‌లప్ పిల్లో పరుపూ, వెండి ఫ్రేమ్ కట్టించిన సీతారాముల ఫోటో. ఇంతే. ఇంతకు మించి ఆయనకింకేమీ అక్కరలేదు.

ఇప్పుడూ ఆయన చెప్పిన నైతిక సూత్రాల సమీక్ష నాగరాజు బుర్రకెక్కలేదు. కానీ ఆయన చెప్పిన మాటల్ని గౌరవించాలనుకున్నాడు.

మెల్లగా అన్నాడు "మొదట్లో ఇంత ఆలోచించలేదండీ నేను. కాని ఇప్పుడు కాదనడం ఆ అమ్మాయికి అన్యాయం చేసినట్టే అవుతుంది."

ఆ సమాధానంతోనే అతని బలహీనతను కనిపెట్టేశారు రంగధామరావుగారు. ఆయనకు సైకాలజీ వెన్నతో పెట్టిన విద్య. "వీల్లేదు" అంటే కాస్త తగ్గేవాడే కాని 'ఇప్పుడు కాదనడం' అనగానే ఒక మెట్టు దిగువనే ఉన్నాడని అర్థంచేసుకున్నారు.

"అబ్బాయ్, ప్రేమ అనేది ఇంటిని అందంగా ఉంచడానికి మనం పెంచుకునే క్రీపర్ లాంటిది. దాన్ని ఎంతవరకూ ఉంచాలో అంతవరకే ఉంచి మిగతాది కత్తిరించేస్తాం. అంతేకానీ దాన్నలా పెరగనిస్తే ఇల్లంత్యా అడివవుతుంది. అందుకే మన పురాణాల్లో, ఇతిహాసాల్లో ఎక్కడా ప్రేమ ప్రసక్తిలేదు. సంసార పక్షం అమ్మాయి అంటున్నావాయే. దేవుడు దెయ్యం, మంచీ చెడూ తెలిసే ఉంటుంది. ఘటనలేనిదే పెళ్ళికాదు సరికదా ఆఖరికి చావుకూడా రాదని అర్థమై ఉంటుంది. అందుకని అవసరానికి ప్రేమించినా, ఇప్పుడు కాదంటే 'కర్మ' అని సరిపెట్టుకుంటుందే కాని నిన్ను అపార్థం చేసుకోదు" అన్నారు. సీత అక్కడ కూచోలేక పోయింది. దుఃఖం ఆగలేదు. కానీ అది తెలియకుండా దగ్గుతెర నటించి బయటికి వచ్చేసింది. "ఏం జానకి" అని నాగరాజు లేచాడు.

"నువ్వు కూచోవోయ్ " అని "ఒక డ్రింకు కలిపి ఆ అమ్మాయికివ్వండి" అని అరిచారు రంగధామారావుగారు. కాని నాగరాజు ఆగలేదు, ఆమె వెనక్కి తిరిగి వచ్చేవరకూ బయట నిలబడే ఉన్నాడు.

"ఇంక వెళ్ళిపోదామండీ" అంది సీత.

"ఒక్క క్షణం" అనడానికి మాత్రం వ్యవధి దొరికింది నాగరాజుకి.

లోపలికి వచ్చి కూచున్నాక "ఏమంటావ్?" అన్నారు డాక్టరుగారు, ఆర్గ్యుమెంట్ అంతా అయ్యాక జ్యూరీ నిర్ణయాన్ని అడిగినట్టు.

నాగరాజు మాట్లాడలేదు. మరో లాజిక్ ప్రారంభించారు.

"ఇంతకూ పెళ్ళనేది సోషల్ కష్టమ్. అది ఎవరితోనో ఒకరితో జరిగి తీరాలిగాని ఎవరితో అన్న బెడద ఇప్పుడెవరికీ లేదు. ఈ రోజుల్లో ఆడదానికి ఎగ్జిస్టెన్స్ భయం. మగాడికీ అంతే. ఈ అమ్మాయితో బ్రతుకు సరిలేదనుకుంటే ఇంకో అమ్మాయిని చేసుకుంటావు. 200రూల జీతం చాలనప్పుడు 300 రూపాయల జీతానికి ప్రయత్నించడంలేదూ?"

'ఇదీ పురాణాల్లో ఉందా?' అని అడగడం నాగరాజుకి తెలియలేదు. అయితే సెంటిమెంట్‌కి లొంగలేదని తెలిశాక అచ్చంగా ఇరవయ్యో శతాబ్దపు లాజిక్ ప్రదర్శించారు డాక్టరుగారు. నయాన్నో, భయాన్నో మతాన్ని ఉద్ధరించాలి అన్నది ఆయన లక్ష్యమే. ఆ రోజుల్లో హాయిగా బ్రతకలేని వాళ్ళకి ఆధారం కల్పించి చాలామందిని బ్రిటీష్ వారు క్రైస్తవుల్ని చెయ్యలేదూ?

మరొకప్పుడయితే ఏమయేవాడో కాని నాగరాజుకి ఇప్పుడు రోటిలో తలదూర్చినట్టుంది అతనింకా మౌనంగా ఉండడం చూసి బలమైన ఆయుధాన్ని ఒరలోంచి తీశారు డాక్టరుగారు.

"అయినా నువ్వు బాగా చదువుకున్నవాడివి. మీ నాన్న ఎందుకు నీ మనసు మార్చుకోమంటున్నాడో ఈ పాటికి నువ్వు గ్రహించే ఉండాలి."

అర్థంకాలేదన్నట్టు చూశాడు నాగరాజు.

"హెలెన్ నాకొక్కర్తే కూతురు. నేను పోతే, ఆఉ లక్షల ఆస్తి కలిసి వస్తుంది. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు నేను చావక తప్పదు కదా" అదేదో పెద్ద చమత్కారమైనట్టు ఘొల్లున నవ్వారు.

"అందుకని స్నేహితులైన మేమిద్దరం వియ్యం అందుకోవాలనుకున్నాం. అదీగాక మరేదో కొత్త ఫ్యాక్టరీ డబ్బు కావాలన్నాడు మీ నాన్న. చేతిలో డబ్బు లేకుండానే మిషనరీకి ఆర్డరిడచ్చేశాడట కూడాను. నాతో అంటే మూడుముళ్ళు పడేదాకా ఆగమన్నాను" అని ఆగారు.

ఈ సందర్భంలో 'డ్రైవర్' అని అరుస్తూ హెలెన్ బయటికి వచ్చింది. ఆవిడ పేరు హేమలత. విదేశీ ప్రభావం వల్ల పేరు మతాంతరీకరణమైంది. హెలెన్ అయింది. ఆ అమ్మాయిని చూసి నివ్వెరపోయింది సీత. ఆ పేరు బట్టి ఏ ఇంగ్లీషు గౌన్, ఎత్తుమడమల జోడూ, కిరీటం జుత్తుతోనూ దర్శనమిస్తుందనుకుంది. కాని మామూలు కంచిపట్టు చీర కట్టుకుని, చక్కగా వాలుజడ వేసుకుని, సన్నటి గొలుసు వేసుకుని, ఎర్రటి బొట్టు దిద్దుకుని వచ్చింది. చూడగానే చాలా అందంగా ఉందనిపించింది. కాని మనిషి పొడుగు. ఎత్తుకు తగ్గ శరీరం లేదు. అంతస్తుకి తగ్గ అభివృద్ధి లేదు. ఆకారంలో కనిపించే సంప్రదాయం ఆలోచనలో, స్వభావంలో లేదని అర్థమైంది సీతకి. లోపలికి వస్తూనే నాగరాజు వేపు ఒక చిరునవ్వు విసిరి...

"ఏమిటీ డాడీ? కాలేజీకి జీపు రెడీ చేశాడు డ్రైవరు. దాంట్లో వెళితే ఏ డి.ఎస్పీ గారి అమ్మాయో, పి.డబ్ల్యూ.డి ఇంజనీరుగారి అమ్మాయో అనుకుంటారు. కారు లేకపోతే వెళ్ళను" అంది గునుస్తూ.

"కాలేజీకి చేరడం ముఖ్యం కాని ఏదయితే ఏమమ్మా? ఒకే గమ్యానికి చేరడానికి ఇవన్నీ సాధనాలు" ఫిలాసఫీని మెటీరియల్ వరల్డ్‌కి అనువదిస్తూ అన్నారు.

"అలాంటప్పుడు కారు ఇస్తేనేం?"

నవ్వారు. "చూశావోయ్ ఇది ఎంత చక్కగా జీవితాన్ని అర్థం చేసుకున్నదో, విప్లవాన్ని నువ్వొక్కడివే సాధించలేవని తెలిసినప్పుడూ నువ్వే ఎందుకు నష్టపోవాలి?"

"నేను చేస్తున్నది విప్లవం అనుకోలేదండీ."

"ఏమిటి నాన్నా అది?"

"ఏం లేదమ్మా రాజుకి క్రాఫింగ్ చేయించుకుంటే బాగుంటుందా? పిలక చేయించుకుని పంచె కట్టుకుంటే బాగుంటుందా?"

"ఛీఛీ అలాంటి ఆలోచన ఎందుకొచ్చింది అసలు? ఇప్పుడే బాగున్నాడు."

అసలు విషయం వదిలేసి ముద్దాయిని తప్పుదోవ పట్టించిన ప్లీడరులాగా నవ్వుతూ "చూశావా నువ్వు నచ్చావుట దానికి. నే చెప్పలా? మా స్నేహితుల కోరికలు మీరు ఇద్దరూ తీర్చాలోయ్" అని అమ్మాయి వేపు తిరిగి "కారు తీసుకెళ్ళమ్మా వెళ్ళేటప్పుడు కావలిస్తే డి.ఎస్.పిగారి అమ్మాయిని కూడా నీ కారులో తీసుకెళ్ళు" అన్నాడు తన హాస్యానికి తానే ముచ్చటపడిపోతూ.

వెళ్తూ "మీ ఫ్యాక్టరీ చూపిస్తానన్నారు. అది చూపించేవరకూ మీతో మాట్లాడను" అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

నాగరాజు నవ్వలేదు. కానీ కూతురు మాటలకి మురిసిపోతూ నవ్వారు డాక్టరుగారు. కొంతసేపటికి అడిగారు. "ఏమిటి నేను చెప్పే విషయాన్ని గురించి ఆలోచిస్తున్నావా?"

"లేదండీ ఆలోచించాల్సింది ఏమీ లేదు. దీనికోసం మీకూ రాసి అనవసరంగా మనసుని పాడుచేశారు నాన్నగారు" అన్నాడు నాగరాజు. అతని పట్టుదల డాక్టరుగారికి నచ్చింది. ఆయన ఇప్పుడిక మరోదశ ముందుకు పోయారు. "అయినా అడ్డమైన వారినీ నమ్మి జీవితాన్ని వేస్టు చేసుకోవడం తెలివితక్కువోయ్. సంస్కారం, సంస్కరణలంటే మనస్సు చెపితే అది చెప్పినట్టు చేసెయ్యడం కాదు. మంచీ చెడూ, విచారణని చక్కగా పెంచగల మనస్సు చెప్పినట్టు చేయడం అదీ. నువ్వు మంచిని సరిగ్గా గుర్తించావని అనుకోను. ఆ అమ్మాయిని చూడకుండా నేను చెప్పగలను" అన్నారు రంగధామారావుగారువేపు చూస్తూ.

ఇప్పుడామెను ఉద్దేశించి అన్నారు. "నువ్వు చెప్పమ్మా నువ్వూ ఆడదానివే. ఆడవాళ్ళని కించపరచడంలేదు. ఎర్రగా బుర్రగా ఉన్న అబ్బాయిల్ని లోబరుచుకునే వాళ్ళు చాలామంది ఉంటారు. వాళ్ళకి ఉచ్చం, నీచం ఉండదు. మన దేశాన్ని తద్వారా పతనానికి దారి తీయిస్తున్నారో వారికి అర్థంకాదు. మనవాడికి అందం ఉంది ఐశ్వర్యం వుంది, కారు ఉంది, హోదా వుంది. అవన్నీ చూసి ఆ అమ్మాయి ఇతన్ని వలలో వేసుకుందంటాను. నువ్వేమంటావు?" అని ఆగారు.

ఎక్కడలేని ధైర్యం వచ్చింది సీతకి. కళ్ళనీళ్ళు దాచుకోవడానికి ప్రయత్నించకుండానే తలయెత్తి "కాదంటాను" అంది.

నిర్ఘాంతపోయారు డాక్టరుగారు.

"కాదంటావా? ఇంతకీ నువ్వు ఆ అమ్మాయిని చూశావా?"

"చూశానండీ మీరూ చూస్తున్నారు. నేనే ఆ అమ్మాయిని."

తలమీద పిడుగుపడ్డట్టు నిశ్చేష్టులయారు డాక్టరుగారు. చాలాసేపు అతనికి నోటమాట రాలేదు.

"నువ్వా! నువ్వేనా? మరి ఇంతసేపూ చెప్పలేదేం?"

నాగరాజు వేపు తిరిగి "మరి నువ్వలా చెప్పవేమోయ్ ఛ, ఛ, ఛ" అని తల పట్టుకున్నారు.

ఇక సీతకి దుఃఖం ఆగలేదు. కుర్చీ మీద తల ఆనించి ఘొల్లుమంది.

నాగరాజు లేచాడు. "డాక్టరుగారూ మీరేమీ అనుకోకపోతే ఇక నేను వెళ్తాను. నా మాట వినలేదని మా నాన్నగారికి రాయండి"

"అంతేనా?" అన్నారు డాక్టరుగారు.

కుర్చీ దగ్గరికి వెళ్ళి సీతని రెండు చేతులతో లేవనెత్తాడు. ఆమె భుజం చుట్టూ చెయ్యివేసి "రా సీతా" అన్నాడు.

డాక్టరుగారు మంత్రముగ్ధుడిలా లేచారు.

"ఇవాళ మంచిరోజు కాదోయ్, నా మనస్సు పాడయింది. నువ్వు ముందు ఎందుకు చెప్పలేదు. అయినా ఈ అమ్మాయి మంచి పిల్లలాగే ఉంది." కారు వెళ్ళిపోయే వరకూ ఏదో గొణుగుతూనే ఉన్నారు.

(కొనసాగింపు వచ్చే నెలలో)

Post your comments